

Jeg kan bare ikke se pointen i, at man nu skal lave forskel på de to grupper. Nu har vi kæmpet i årevis for at sidestille disse grupper. Det er jo et parallelt forløb med skyldig hensyntagen til, at det er forskellige vilkår, de arbejder under, men hvor man alligevel har forsøgt at sikre dem nogenlunde lige muligheder. Hvorfor skal man nu til at rulle tilbage fra det princip, som vi langt om længe har opnået stor enighed om her i Folketinget?

Aage Frandsen (SF):

Selv om også højresiden af Folketingssalen taler pænt om orlov, er det jo en helt, helt anden tilgang til orlov, man har, for det er tilsyneladende sådan, at orlov kun skal bruges, når der er overskud af arbejdskraft, når der er for mange på arbejdsmarkedet. Så kan de passe børn, eller de kan eventuelt tage lidt uddannelse.

Baggrunden for, at det overhovedet kunne lade sig gøre at få noget igennem under en borgerlig regering, var, at det drejede sig om børnepasningsorlovens forgænger – den hed vist dengang forældreorlov, da den kom i 1992 – og den slog også kun meget begrænset igennem, for der var, som også fru Pia Christmas-Møller siger, tale om, at det var aftalebaseret, og at der skulle ske genbesættelse; så vidt jeg husker, må det have været sådan. Der var i hvert fald tale om genbesættelse, og det betød jo, at der var forholdsvis få, der valgte den.

Da der så senere blev tale om, at det blev en ret at tage børnepasningsorlov, og at der ikke nødvendigvis skulle ske genbesættelse, ja, så blev der langt flere, der søgte.

Det, der er vores opfattelse af de her ting, er, at retten til uddannelse og dermed uddannelsesorlov har et langt videre perspektiv end en arbejdsmarkedsforanstaltning. Det er et spørgsmål om de pågældende menneskers livskvalitet, et spørgsmål om personlig udvikling, og et spørgsmål om livslang uddannelse. Det er ideer, som i virkeligheden stammer tilbage fra 1980'erne.

Vi havde i SF et forslag fra 1983, må det have været, om sabbatorlov. Socialdemokratiet, SF og De Radikale havde forskellige forslag, som vi kaldte noget forskelligt, men bl.a. brugte vi udtrykket betalt frihed til uddannelse. Jeg tror også, Socialdemokratiet anvendte udtrykket. Det var en tanke om, at menneskene har ret til, når de har været et antal år på arbejdsmarkedet, at spare op til uddannelse så vidt muligt efter eget valg.

Og det er ikke tilfældigt, at sådan nogle ideer kan fostres i et land som Danmark, for vi har den tradition med, at der er noget, der hedder højskoler, og der er noget med, at man uddanner sig hele livet igennem. Grundtvig har heldigvis ikke levet forgæves – men altså tilsyneladende ovre i den side af salen, for dér tænker man hele tiden på, at det drejer sig om, hvad arbejdsmarkedet har brug for, og ikke andet.

Uddannelse sker også for at højne éns livskvalitet, for at opleve noget og for at udvikle sig og ikke nødvendigvis for lige at tjene penge i overmorgen. Hvis man havde tænkt sådan i forrige århundrede, var der meget, som vi i dag har glæde af, der aldrig nogen sinde havde set dagens lys.

Derfor ser vi hele uddannelsesorlovstankgangen som noget enormt positivt, og den del af regeringens forslag, der siger, at nu knæsetter man princippet om, at man hvert femte år ligesom har sparet op til uddannelsesorlov, som rigtigt.

Det, vi så selvfølgelig synes er ret så trist, også i forhold til meget andet, der ligger her, er, at når det gælder de arbejdsløses vilkår for at kunne tage en uddannelse, vil man også have, at de skal have én på tuden her. (*Arbejdsministeren* (Jytte Andersen): Nej!). Jo, de skal. Ja, det synes jeg jo ikke de skal, men det synes ministeren de skal, ved at man jo altså ikke kan forlænge sin dagpengeperiode ved hjælp af uddannelse.

Uanset hvad vi synes om det system, som man opbyggede tidligere, må man sige, at det var muligt for folk, der var arbejdsløse, at benytte sig af uddannelsesorlov og to gange via handlingsplan og forskelligt andet at strikke noget sammen, som i virkeligheden kunne give dem en voksenuddannelse; og det er der mange, der har benyttet sig af. Mange SiD-medlemmer har gjort det, og på den måde har de været i stand til at få uddannelser, der ikke bare var højskoleophold og den slags ting, men som i høj grad også var erhvervsorienterede.

Vi synes, at det er trist, at man skærer den mulighed væk, for ellers er det, som regeringen har lagt op til, når det drejer sig om et andet lovforslag, nemlig VUS-forslaget, jo noget, som gavner uddannelsesmulighederne for de kortuddannede – men kun for dem, der er i beskæftigelse, hvorimod vi synes, at man lader de arbejdsløse i stikken.

Selvfølgelig kan man sige, som hr. Poul Erik Dyrland siger, at man ligestiller dem. Ja, man ligestiller dem, det er rigtigt, og det er rigtigt, at